

Ipari termelés

Júliusban az ipari termelés - az előző hónapok folyamatosan lassuló növekedése után - 1,4%-kal meghaladta ugyan az előző havit, de a tavaly júliushoz képest 0,8%-kal csökkent. Ez még az egyébként sem optimista előrejelzéseknél is kiábrándítóbb eredmény. Az ipari export volumene 5,9%-kal, a belföldi értékesítés pedig mindössze 2,6%-kal volt magasabb 2001 júliusában, mint 1 évvel korábban. A hét hónap alatt összesen 6,6%-kal emelkedett az ipari termelés (emlékeztetőül: 2000. év első 7 hónapjában még 20,5% volt az ipari termelés bővülése). Ez alapján egész évre hozzáadott érték-alapon sem várhatunk 7-8%-nál magasabb növekedést.

A feldolgozóipari termelés 2%-kal bővült, ezen belül az élelmiszeripar termelése 6%-kal nőtt, a járműgyártásé viszont 6,3%-kal csökkent.

Kedvező képet mutatnak az új exportrendelések (tavaly júliushoz képest 17,4%-kal nőttek), az új belföldi rendelések értéke azonban majdnem 20%-kal alacsonyabb az 1 évvel korábinál.

Ipari – építőipari termelés régióként

2001 első felében az *ipari termelés* és értékesítés a tavalyi azonos időszaknál jóval szerényebb mértékben növekedett. Az általános ütemlassulás részben összefüggésbe hozható az európai konjunktúra mérséklődésével.

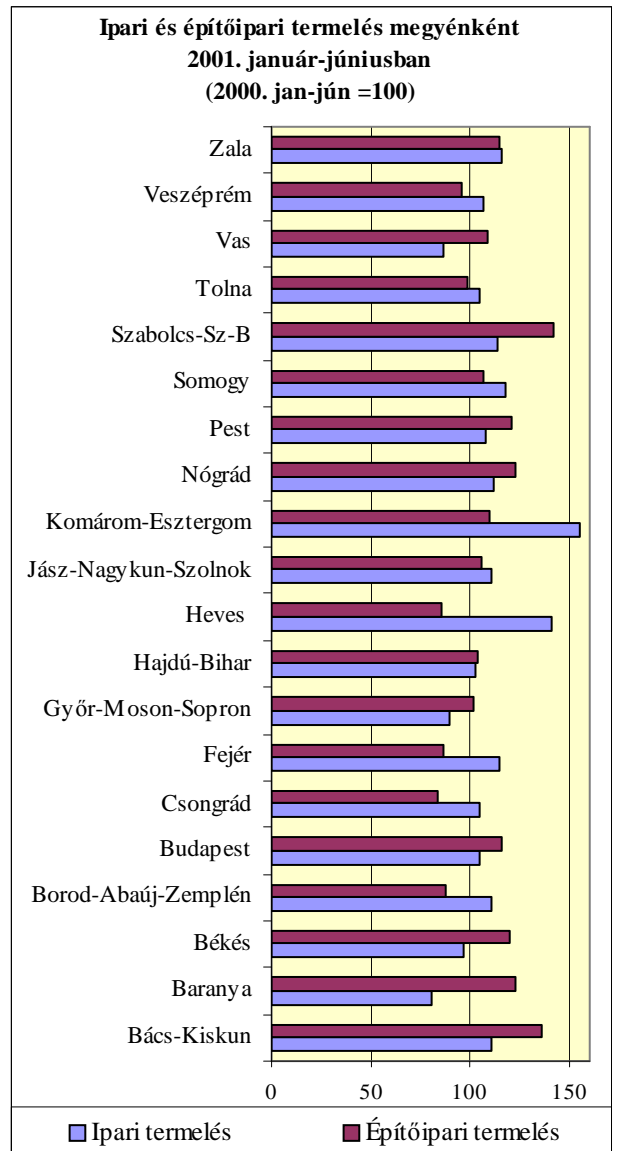
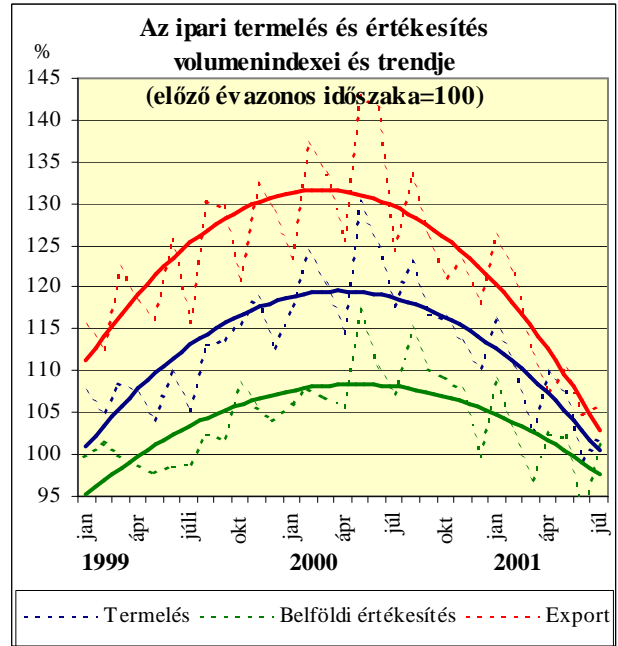
A termelés és értékesítés *vállalatnagyság szerinti* összetétele a közepméretű vállalkozások javára változott. Esetükben a termelés 22, a belföldi értékesítés 12, az exportértékesítés pedig 32 %-kal nőtt. A nagyvállalati kör termelésének a növekedési üteme kifejezetten lassult.

Területileg a tavalyi növekedéshez képest idén a Nyugat-Dunántúlon csökkent, Dél-Dunántúlon pedig stagnáltak az értékek.

Az ipar *ágazati szerkezete* tovább módosult a feldolgozóipar javára. Legnagyobb ágazata továbbra is a villamos- és műszergyártás, mely idén az átlagot meghaladó mértékben növelte termelését és exportját (20 illetve 27%-kal). A szintén nagy részarányt képviselő járműipar esetében 9-10%-os termelés- és exportnövekedésről beszélhetünk. Az élelmiszer-ágazat adatai stagnálást mutatnak. A kőolaj-feldolgozó ipar teljesítménye több mint 10%-kal visszaesett.

Az *építőipar* termelésének volumene 2001 első felében 8,7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. A január-júniusi volumennövekedésben az épület-építés játszott jelentős szerepet (25,9 %), míg az egyéb épületek építésének volumene elmaradt. Legdinamikusabban a befejező építés alágazat teljesítménye nőtt; 36,9 %-kal.

Területileg a közép-magyarországi és az észak-alföldi székhelyű építőipari szervezetek termelése nőtt legjelentősebben.

Külkereskedelem

2001-ben a január-júliusi időszakban mind a behozatal, mind a kivitel értéke 19%-kal nőtt 2000 azonos időszakához képest. 2001 júliusában az export értéke 17,2, az importé 19,4 milliárd dollár volt. Így a mérleg 2,1 milliárd dollár hiányt mutat, ami 190 millióval több az egy évvel korábinál.

A forgalom növekedésének üteme mérséklődést mutat. Ebben a bázis kiugróan magas szintje, a forint felértékelése és a külkereskedelmi partnereink gazdasági növekedésének lassulása játszik szerepet.

A kivitelben és a behozatalban egyaránt az 50%-ot meghaladó részarányt képviselő gépek és szállítóeszközök volumene nőtt jelentősen (15 illetve 17%-kal) a tavaly ilyenkor adatokhoz képest. Kiemelkedő értéket képviselt a villamos gépek és készülékek importjának 39%-os növekedése.

A korábbi hónapokhoz hasonlóan, kiemelkedő ütemben nőtt a CEFTA-országokba irányuló kivitel (az első hét hónapban mintegy 20%-kal), viszont továbbra is stagnál a FÁK-országokba irányuló export.

Beruházások

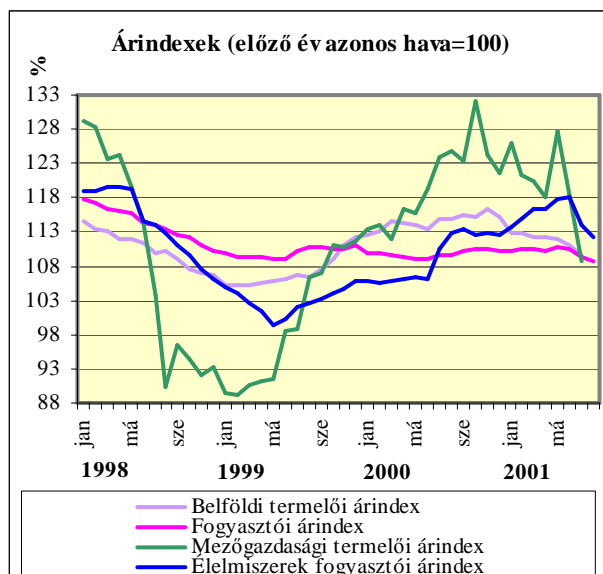
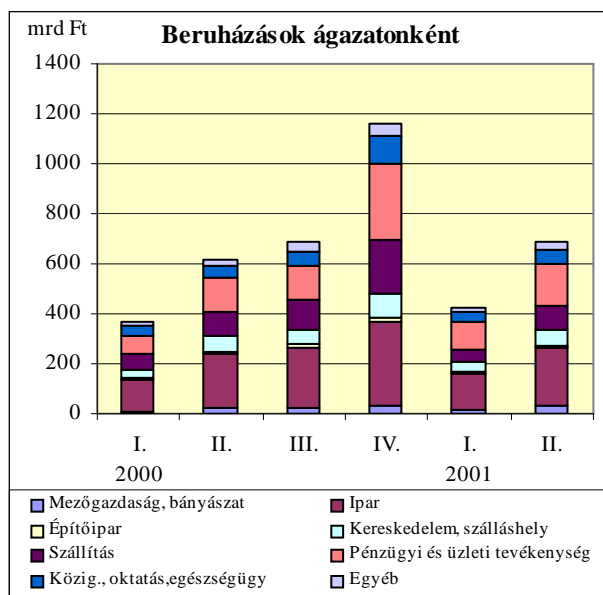
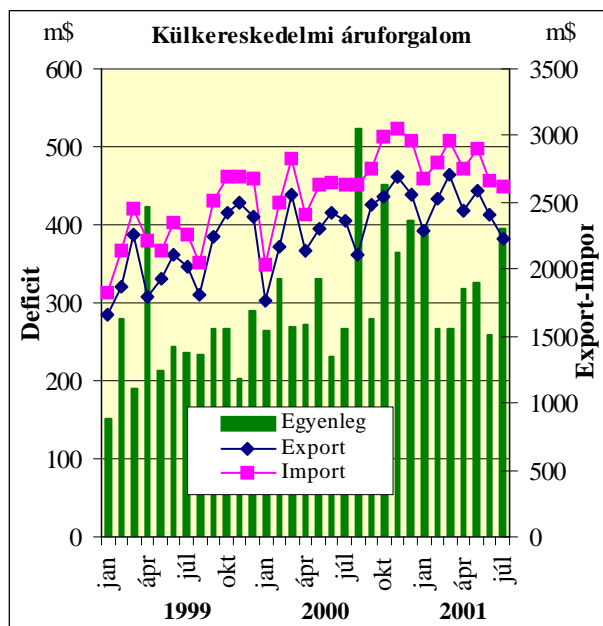
2001 második negyedében a nemzetgazdasági beruházások volumene (szezoni kiigazítás nélkül) 3,6%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, teljesítményértéke 684 milliárd forint volt, ami lényegesen gyengébb a várakozásoknál.

A beruházási tevékenység növekedéséhez elsősorban az **építési** beruházások növekedése járult hozzá (5,4%, míg a gépberuházásoké mindössze 0,8%). Az elmúlt negyedévhez hasonlóan a lakásberuházásokat is magába foglaló ingatlanügyletek és gazdasági szolgáltatások beruházásai nőttek jelentősen (19,8%), valamint kimagasló, 29,6%-os bővülés történt az oktatási beruházásokban. Eközben az elsősorban magáninvestíciókat igénylő feldolgozóiparban mindössze 1%-os növekedés, a pénzügyi tevékenységeknél pedig 21,4%-os csökkenés volt tapasztalható.

Árak

Úgy tűnik, augusztusban megtörtént a régen várt áttörés a fogyasztói árakban. A fogyasztói árak augusztusban csak 8,7%-kal voltak magasabbak, mint tavaly ilyenkor, ami az előző hónaphoz képest 0,2%-os csökkenést jelent. A fogyasztási kiadások negyedét kitevő élelmiszerek jelentős, 1%-os olcsóbbodásán kívül csökkent a ruházati cikkek, a tartós fogyasztási cikkek és az üzemanyagok ára is. Utoljára 1987 áprilisában volt ilyen alacsony a 12 hónapos infláció.

A mezőgazdasági termelők árakszínevonala 2001 első 7 hónapjában 15%-kal nőtt. A növénytermesztési és kertészeti termék termelők árszintje 8, az élő állatoké és állati termékeké 25 %-kal emelkedett.

Júliusban az ipari termelői árak emelkedése is mérséklődött: a belföldi értékesítési árindex 10% alá csökkent.

Fizetési mérleg

Az előzetes adatok szerint júliusban a folyó fizetési mérleg még az optimista várakozásoknál is sokkal jobban, 175 millió euró többlettel zárt. Az első hét hónap halmozott hiánya így mindössze 641 millió euró, ami 216 millióval kevesebb, mint a tavaly ilyenkor adat.

Az erősebb valuta ellenére a kereskedelmi és szolgáltatásügyenleg javult, ami elsősorban az áruexport és a turizmus jó teljesítményének köszönhető.

A fizetési mérleg szerinti árumérleg 80 millió euróval kevesebb hiánnyal zárt mint tavaly ilyenkor (114 millió euró) Júliusban a kivitel 24,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, míg a behozatal 19,2%-kal nőtt.

Az idegenforgalmi bevételek júliusban 88 millió euróval, a kiadások 33 millióval haladták meg az 1 évvel korábbit (345 millió euró idegenforgalmi aktívum alakult ki).

Turizmus

Az év első hét hónapjában a kereskedelmi szálláshelyeken 1,7 millió külföldi vendéget (összes vendégek felét) és 6,1 millió külföldi vendégéjszakát (összes vendégéjszakák 59%-a) regisztráltak., ami 6, illetve 8%-os bővülést jelent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A forgalom mintegy négyötöde az összességében 5%-os növekedést mutató **szállodákban** realizálódott.

Az itt képződött 40 milliárd forint szállásdíjbevétele 82%-a külföldi vendégektől származott, és összességében 7,7 %-kal nőtt a vizsgált időszakban.

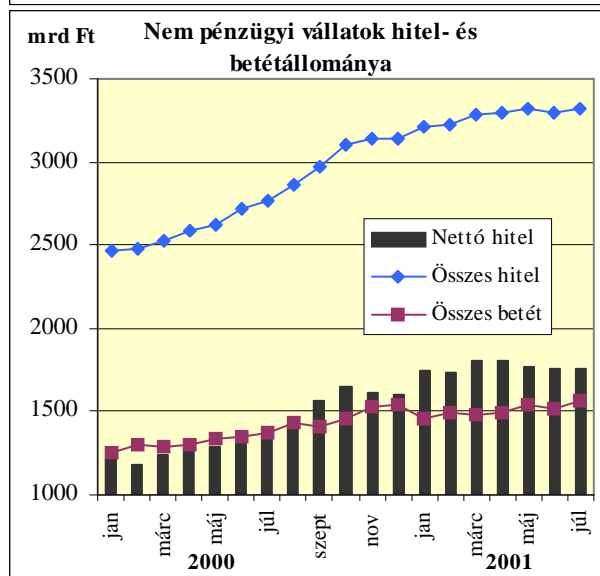
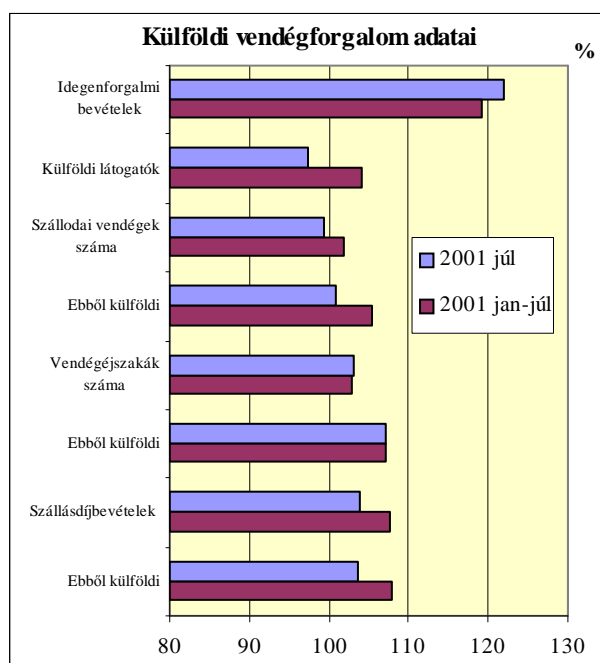
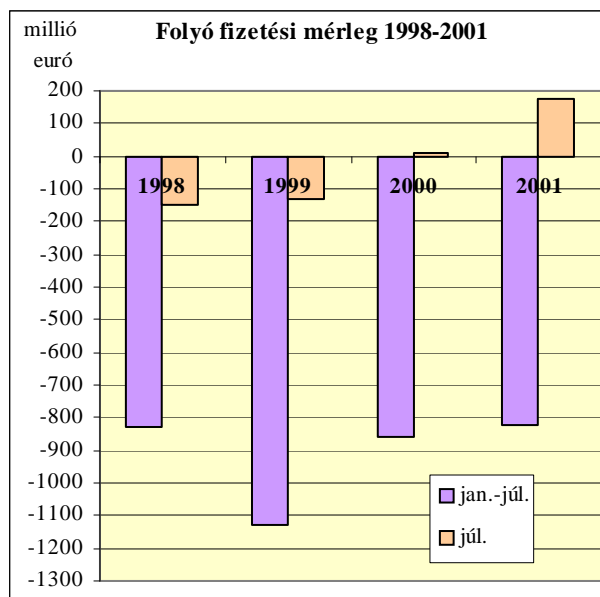
A szállodákban az egy éjszakára jutó szállásdíjbevétele meghaladja a 6000 forintot. A belföldi vendégéjszakákra jutó szállásdíj továbbra is jóval nagyobb ütemben, 12%-kal, míg a külföldre jutó mindössze 0,3%-kal emelkedett. Ez a belföldi vendégek gazdagabbak felé való eltolódását jelzi, mert egyébként a kereskedelmi szálláshelyen megszálló belföldi turisták és vendégéjszakáik száma is csökkent 2001. első hét hónapjában.

A vállalkozói szektor nettó hitelállománya

Júliusban a nem-pénzügyi vállalatok hitelállománya 3318,3 milliárd forint volt, ami júniushoz képest 39 milliárd forintos növekedést jelent. A vállalati betétek ugyanakkor 45 milliárddal nőttek (1521-ről 1566 milliárd forintra). Így a vállalatok nettó hitelállománya kismértékben csökkent.

Június-júliusban 5,6%-kal csökkent a vállalatok deviza-hiteleinek a forintban kifejezett állománya, ami elsősorban az árfolyam-hatásnak tudható be. A betétek forintban kifejezett állománya nem csökkent, ami arra utal, hogy a vállalatok tovább növelték devizamegtakarításaik állományát, ami kompenzálta az árfolyamhatást.

Szeptember 10-én a Jegybank 11,25%-ról 11%-ra, 25 bázisponttal mérsékelte a jegybanki alapkamat mértékét.

2001 júliusában az ipari termelés tovább lanyhult. A termelés volumene az előző év júliusához képest ismét csökkent. Hónapról-hónapra való ütemcsökkenés mellett az év első hét hónapjában csupán 6,6%-kal emelkedett az ipari termelés volumene (tavaly ugyanebben az időszakban 20,5% volt a növekedés). Noha a gazdasági növekedés ütemét nem az évközben közölt bruttó termelési érték, hanem a hozzáadott-érték alapon számított termelés határozza meg, valószínű, hogy a hozzáadott-érték alapú indexek nagyjából hasonlóan alakultak, mint a bruttó mutatók.

A várakozásoktól jócskán elmaradó második félévi beruházási adatokkal együtt ez azt valószínűsíti, hogy idén a GDP növekedése feltehetőleg nem fogja elérni a 4%-ot sem. Ahhoz, hogy ennél magasabb növekedés alakuljon ki, az eddigi trendek megfordulását kellene feltételeznünk, amire semmi okunk nincs. A 4% alatti növekedés már az amerikai terrortámadás előtt is valószínű volt. Azóta pedig a világgazdasági körülmények, bár még nem lehet tudni milyen mértékben hatnak rájuk az amerikai események, a közeljövőben feltehetőleg inkább romlanak, mint javulnak. A gazdasági növekedést, nem csak a termelését, hanem különösen a beruházását jelentősen visszaveti a forintárfolyam-erősödése is, ami a csökkenő jövedelmezőség miatt a vállalatokat bizonyos fejlesztések, beruházások elhalasztására kényszeríti.

A hónap kedvező fejleménye, hogy jelentősen mérséklődtek az árindexek: mind a fogyasztói, mind az ipari és a mezőgazdasági termelői árindexek július-augusztusban lényegesen alacsonyabbak voltak, mint 1 hónappal korábban. A 12 hónapos fogyasztói árindex augusztusban mindössze 8,7% lett, ez azonban még nem az árfolyam-erősödés jótékony hatásának tudható be, hanem az élelmiszerárak csökkenésének, a belföldi mezőgazdasági árrobbanás lecsengésének.

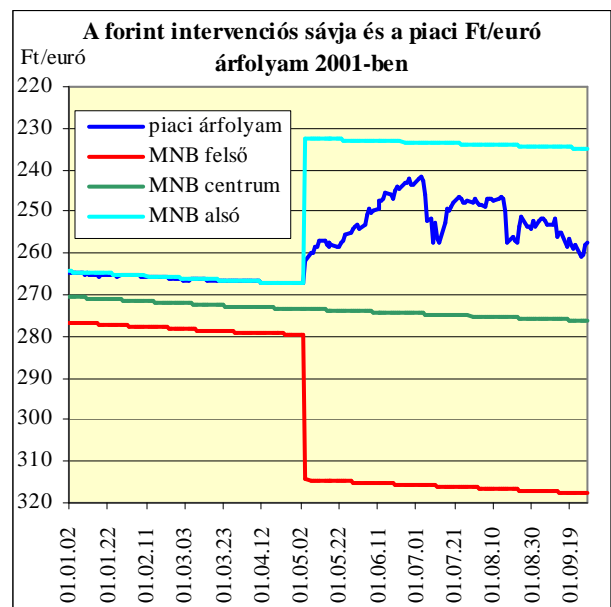
A folyó fizetési mérleg is kedvezőbb volt a vártnál júliusban, az idegenforgalom továbbra is jól teljesít, s augusztusra is kedvező adatok várhatók.

A forint árfolyama a sávszélesítés óta

2001. május 5. a forint árfolyamsávjának kiszélesítése óta a magyar valuta árfolyama igen hektikus mozgásokon ment keresztül. Amint az várható volt, az első hónapokban a forint árfolyama folyamatosan erősödött, s a legmagasabb ponton majdnem 12%-kal meghaladta a sáv közepét.

Ezt követően azonban többször, elsősorban, a világgazdaságból érkező impulzusok hatására többször is jelentősen esett az árfolyam. Legutóbb az amerikai terrortámadás nyomán keletkezett nemzetközi pénzügyi bizonytalanságok következtében csökkent a forint árfolyama, de mindvégig jócskán az erős oldalon maradt.

Az utóbbi hetekben kialakult 255-265 forint közötti euró-árfolyam, amely a sávközéptől 6-8%-os eltérésnek felel meg, még elviselhetőnek mondható a nettó exportáló vállalatok számára is. Igaz, ez a vártnál kevésbé járulhat hozzá az infláció mérsékléséhez.

Az előfizetők jogosultak az MKIK-GVI magyar és nemzetközi adatokat tartalmazó gazdasági adatbázisának használatára. A kívánt adatok lekérhetőek mailen, faxon, telefonon vagy levélben.